

NOVA FILATELIJA

LJUBLJANA
Maj, Junij 1950
LETNIK II.
ŠTEVILKA 5.

Din 15.-

NOVA FILATELIJA

Mesečno glasilo Filatelistične zveze Slovenije

ZALOŽILA: FILATELISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE, Ljubljana, poštni predal 281

Urednik: PAVLE ANDERLIČ, Ljubljana, Frančiškanska 3

Odgovarja: SILVO PAJK, Ljubljana, Gosposvetska 10/IV

Dopise, rokopise, reklamacije, naročila in pošiljke za UREDNIŠTVO
GLASILA naslavljajte na naslov:

Uredništvo „NOVE FILATELIJE“, Ljubljana
poštni predal 281

Naročnino nakazujte na tekoči račun Filatelistične zveze Slovenije
pri Narodni banki, Ljubljana št. 604-95603-104

Rokopisov ne vračamo. Vposlati jih je treba za naslednjo številko
najdalje do 15. julija 1950.

VSEBINA:

	Stran
Tov. Edvard Kardelj, prvi častni član Filatelistične zveze Slovenije	65
Plebiscitne znamke Avstrije?	67
Predlog emisije znamk leta 1951	68
Dr. Anton Lavrič: Koprške živalce	69
Poštni žigi na Slovenskem (3. popis)	72
Naši priložnostni žigi	74
Filatelistov pomladanski sprehod	74
Naše nove znamke	79
Znamka za „Teden matere in otroka“	80
Zamenjava znamk s tujino	80
Nov posebni žig v Orahovici	80

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

LETNIK II.

MAJ - JUNIJ 1950

ŠTEV. 5

TOV. EDVARD KARDELJ
PRVI ČASTNI ČLAN FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

Filatelisti LR Slovenije so izvolili podpredsednika vlade FLRJ in ministra za zunanje zadeve tov. Edvarda Kardelja za prvega častnega člana Filatelistične zveze Slovenije. To je naše prižnanje zaslug tov. Kardelja za domovino in zlasti še za prizadevanje ob spominski izdaji znamk za stoletnico smrti dr. F. Prešerna.

V četrtek dne 11. maja 1950 je sprejel tov. Kardelj v Beogradu dvočlansko delegacijo naše Zveze, v kateri sta bila to-

variša Štebih Marjan, sekretar, in član upravnega odbora Puntar Stojan. Izročila sta tov. Kardelju v imenu Zveze lično diplomo o častnem članstvu ter poklonila dva v usnje vezana vložna albuma s popolno zbirko znamk FLRJ. Tov. Kardelj se je dalj časa pogovarjal z našo delegacijo in se živo zanimal za delovanje Zveze in njene probleme. Izrazil je svojo podporo za zdrava stremljenja in napredek socialistične filatelije.

Diploma je delo akademskega slikarja in etnografa Maksima Gasparija iz Ljubljane. Predstavlja Slovenko, filatelistko, ki pošila pozdrave in čestitke tov. Kardelju, našemu prvoborcu za narodne pravice. V ozadju sta Ljubljanski grad in palača Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki je tudi imenovala pred kratkim tov. Kardelja za svojega častnega člana. Slovenka zaliva nageljne, kar označuje rast in razcvet Filatelistične zveze LR Slovenije; golobček, že od davna simbol pošte, karakterizira filatelijo. Ob robovih diplome sta lovorjevi vejici, ki venčata Kardeljevo delo za domovino.

Plebiscitne znamke Avstrije?

Tanjug je poročal 28. marca 1950 iz Celovca: Na zadnji seji avstrijske zvezne vlade so sklenili, da bodo izdali letos 10. oktobra posebno serijo jubilejnih znamk v proslavo 30. obletnice koroškega plebiscita. Iz sredstev, ki bi jih dobili od prodaje, bi zgradili šole na področju, kjer je bil nekdanj plebiscit. V tej zvezi je objavil „Slovenski vestnik“ članek, v katerem poudarja, da bodo te šole služile ponemčevanju slovenske mladine na Koroškem. Pred vsem svetom, pravi list, znova izjavljamo, da najostreje obsojamo te metode, ker so naperjene proti našemu narodnemu obstanku.

FILATELISTI LR SLOVENIJE ODLOČNO PROTESTIRAMO

proti pripravam za „praznovanje“ 10. oktobra ter izdaji „jubilejnih“ znamk in pristavljamo:

Dosedaj ni bilo v navadi, da bi sosedno ali tujo državo žalili z znamkami. Zato je treba odločno nastopiti zoper tako izzivanje slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov.

Pozabljivost in zbadljivost sta zanesljivi znamenji starikavosti. Vendar naj avstrijska vlada ve, da imamo Jugoslovani, še zlasti Slovenci, vzrokov dovolj, da ne damo bezati v rane, ki se ne bodo nikoli zacelile. Vemo, kako je Avstrija „dobila“ plebiscit. Vemo, kdo je v minuli vojni izseljeval naše ljudstvo. Vemo, kaj vse je še v poslednjih izdihih hitlerizma zagrešila avstrijska divizija „Prinz Eugen“. In kar je pglavifitno: vse to ve tudi avstrijska vlada.

O tem, kako razpihujejo s pripravami za 10. oktober šovinizem na Koroškem, je potanko poročala tudi „Ljudska pravica“ 14. V. letos. Članek potrjuje priprave in namen izdaje znamk ter končuje s poudarkom, kateremu odločno pritrjujemo kot zavedni domoljubi in filatelisti:

Za nas Slovence in jugoslovanske narode je in ostane važno in najbistvenejše vprašanje: Kdaj bodo koroški Slovenci dobili pravice, ki jim pripadajo, kdaj bo zavladalo sožitje med obema narodoma, ki živita drug ob drugem onstran Karavank in kdaj bo konec netenja šovinizma ter protislovenskih, pangermanističnih demonstracij?

Predlog emisije znamk leta 1951

Filatelistična Zveza Slovenije predlaga, da se izdajo v proslavo uspešno izvršene prve petletke spominske znamke.

Znamke naj bi izhajale v mesečnih razdobjih. Serija bi obsegala vrednosti po 3 din (rdeča) ter 5 din (modra). Ob koncu leta 1951 naj bi izšla znamka višje nominale (n. pr. 12 din, a nikakor ne več od 100 din) za letalsko pošto. Vsaka serija bi zajela dejavnost naše države tako na kulturnem, kakor tudi na športnem, kmetijskem, tehničnem in zdravstvenem področju. Posebna pozornost naj bi se posvetila obletnici ljudskih vestaj.

Emisija teh znamk kot celota bi dokumentirala uspeh izgradnje socializma v FLR Jugoslaviji tako za široke ljudske množice v naši državi kakor tudi v inozemstvu.

Filatelistom bi bilo tako omogočeno, da izpolnijo novo nalogo, ki jim jo nareka socialistična filatelija - propaganda socializma v tujini.

Stvarne predloge ter idejne osnutke bi zbrale Filatelistične zveze Jugoslavije ter jih nato predložile Min. PIT v Beogradu v odobritev.

Okvirni plan izdaj naj bi bil naslednji:

Januar, dvig zimskega športa v socialistični FLR Jugoslaviji (Planica itd.)
Februar, spominske znamke v počastitev narodnih herojev Jug. (simbolizir.)
Marc, spominska izdaja v spomin ljudskih vstaj v LR Srbiji, LR Crni Gori, in LR Sloveniji
April, alegorična izdaja ob Tednu tehnik.
Maj, alegorična izdaja ob dnevu delavskega praznika 1. maja.
Junij, simbolizirana izdaja z uspehi delovnih kolektivov v izgradnji socializma
Julij, propagandna izdaja v korist socialističnega oddiha delovnega ljudstva
Avgust, kulturno propagandna izdaja (naši veliki možje)
September, praznična izdaja za naše združništvo in kmetijstvo
Oktober, uspehi in razvoj elektrifikacije v socialistični Jugoslaviji
November, alegorična izdaja o naši JA kot braniteljici miru in domovine
December, spominska izdaja ob koncu prve petletke.

Znamke naj bodo res kvalitetno izdelane ter na visoki umetniški stopnji.

Z izdajo teh znamk ne bi bila porušena že mednarodno utrjena solidnost jugoslovanskih znamk, ker izkazuje petletno povprečje naših izdaj do 30 znamk letno, izdanih pa bi bilo po predlogu 24 ali 25 komadov. Finančni uspeh prodaje prav tako ne bi trpel, ker bi petletno povprečje din 184,95 bilo doseženo z vsoto din 196.—

Gornji predlog je le idejno ogrodje pobude za komisijo. Zato prosimo, da podružnice sodelujejo v anketi in stavijo svoje predloge in nasvete.

Predlog smo oddali na pristojne forume in bratskim zvezam.

Dr. Anton Lavrič, Ljubljana:

Koprške živalce

Pod tem imenom se je udomačila med filatelisti nova frankovna serija za tisti del svobodnega tržaškega ozemlja, ki je pod Vojno upravo JA. Težko smo pričakovali te znamke, kakor nestrpno pričakujemo vsako našo novo znamko, zlasti težko pa „VUJE“. Saj nam je ozemlje, za katero znamke izidejo, posebno drago, a inspektorat PTT v Kopru nas je že presenetil z marsikakšno umetninico. Zato smo veliko pričakovali. A to pot smo razočarani Zakaj?

Ob raznih priložnostih izidejo znamke (1. maj, Gospodarska razstava), ki poudarjajo to, kar se v STO dogaja. To so priložnostne znamke, ki krožijo samo med filatelisti in se skoraj

ne pojavljo v rednem poštnem prometu. Nasprotno pa so redne frankovne znamke delj časa v prometu; najdemo jih na vsakem pismu, v roke jih dobi vsakdo, kdor prejme pismo, tudi nefilatelista. Zato moramo rednim frankovnim znamkam posvetiti isto, če ne večjo pažnjo kakor priložnostnim in spominskim, vsaj glede vsebine tega, kar naj predstavljajo.

STO je ozemlje, ki nam bi ga radi odrekli zoprniki z vzhoda in zapada. Naša dolžnost je, da svetu vedno in povsod dorazujemo, da je ta košček zemlje naš. Znamki je pot povsod odprta, ona more spregovoriti na vsakem mestu. In te njene moči bi se morali tudi v tem primeru poslužiti. Živali, zlasti puran, labod ali petelin, ne morejo svetu tolmačiti upravičenosti naših zahtev. Narodnoosvobodilni boj, obnova, zgodovina, trpljenje pod fašizmom ali folklor, prikazani na znamkah, bi povedali svetu mnogo več o tem, kako je to ozemlje povezano s FLRJ in kakšna bi bila njegova usoda, če bi se uresničile neupravičene želje drugih.

In če so že morale živali na znamke, bi z njimi mogli prikazovati vsaj nekaj značilnosti te dežele. Znamka naj bo zrcalo dežele, ki jo predstavlja. Perutninarstvo prav gotovo ni tako važna panoga v teh krajih, da bi jih predstavljalo. Vsi pa vemo, kako sta Koprsko ozemlje in preko njega vsa Slovenija povezani z našim Jadranom. Zato pogrešamo na znamkah živali, ki bi to prikazale. Galebi, ribe, raki ali kakšne druge morske živali bi upravičeno morale imeti svoje mesto v tej seriji. So pa v nji zastopane živali, ki so za to ozemlje značilne. N. pr. istrsko govedo z dolgimi rogovi, kozli itd.

Toliko o vsebini teh znamk. Razočarala pa nas ni samo ta. Treba je sicer pohvaliti izvirnost zamisli, saj je le malo držav, ki imajo na svojih znamkah prikazane živali. Vendar niso vsi osnutki ravno najbolj posrečeni. Ali ne bi prišla kozla mnogo bolj do izraza, če bi bila na ozadju istrska pokrajina, pa bodi v skopih potezah? In petelin? Zdi se mi, kakor da se preteguje na ogromnem pustem dvorišču. Takisto je s puranom. Tudi tema dvema bi našli primerno ozadje.

Črke v zgornjem desnem kotu (Strenar, kakor se je v zaporedju teh znamk signaliral avtor) molijo in so odveč. Če dobi kdo, ki ne pozna „tajne“ teh znamk, posamezno znamko v roke, je mahoma pred uganko: kaj pa s to črko? Seveda, če je razvozlal, katera črka je (posebno težko je to pri znamki za din 3). Znamka pač ni rebus; če pa se že mora umetnik

na znamko podpisati, naj se podpiše s celim imenom neke pod sliko. Na ljudi, ki nam bodo ustvarili lepe znamke, bomo vsi ponosni.

Tudi boljšega tiska smo vajeni pri naših zadnjih izdajah. Pri teh znamkah pa tisk ni jasen, zato so izgubile mnogo svoje učinkovitosti. Tudi barve niso najbolj posrečene (posebno mod-

ra in vijoličasta). Vrh u vsega pa tudi ne ustrezajo določbam mednarodne poštno konvencije (za 2 din bi morala biti zelena, 3 din rdeča, 5 din modra). To bi morali vsakakor upoštevati pri izbiri barv za vse naše znamke.

Zbiralec, ki mu je filatelija samo to, da z znamkami polni vložne albume in cení zbirko le po številu znamk in po njihovi denarni vrednosti, bo s temi znamkami morda zadovoljen. Pravi filatelista, ki v znamki išče več kakor komad potiskanega papirja, ki se da v denar „pretopiti“ in ki oceni znamko po raznih vidikih, pa to pot gotovo ne more biti zadovoljen.

POŠTNI ŽIGI NA SLOVENSKEM (k 3. sliki na str.73)

Slike v 1. in 2. vrsti kažejo žige: Dobrovnik v Prekmurju, Golnik, Brusnice na okupacijskih znamkah s pretiskom „Slovenija“ (razen Dobrovnika), razvrednotenja s prekrížanjem ali tiskanim napisom pošte. Poleg rednega žiga iz Cerklj ob Krki vidimo v 3. in 4. vrsti žige na znamkah osvoboditve: Dramlje, Dob pri Domžalah, Dol pri Hrasniku, Dolenja vas pri Ribnici, Dobrunje in Dragatus.

Opomba: v sledečem popisu tujih imen za časa zasedbe pomenijo označbe:
 LP = Ljubljanska pokrajina, M = madžarska zasedba, N = nemška zasedba in
 IT = pod Italijo (cona je navedena zaradi orientacije).

Tek. št.	Državna pošta LRS	Zasedbeno potrošje	Tuje ime za časa zasedbe
60	DOLENJI LOGATEC	LP	<i>IT: [Lubiana] - b) Longatico di sotto N = Unterloitsch</i>
61	DOLNJA LENDAVA	M	<i>Alsö Lendva</i>
62	DOMŽALE	N	<i>a) Domschale b) Domschale (Kärnten) c) Domschale (Oberkrain)</i>
63	DORNBERG	IT	<i>Montespino - [cona A]</i>
64	DRAGA PRI LOŠKEM POTOKU	LP	<i>Pošta ni obratovala</i>
65	DRAGATUŠ	LP	<i>IT: [Lubiana]</i>
66	DRAVOGRAD	N	<i>Unterdrauburg</i>
67	DVOR PRI ŽUŽEMBERKU	LP	<i>IT: [Lubiana]</i>
68	DUTOVLJE	IT	<i>Duttogliano - (cona A)</i>
69	FALA	N	<i>Fala</i>
70	FARA PRI KOČEVJU	LP	<i>IT: [Lubiana]</i>
71	FRAM	N	<i>Frauheim (Steierm)</i>
72	FRANKOLOVO	N	<i>Sternstein (b. Cilli)</i>
73	GLOBOKO	N	<i>a) Globoko (b. Rann Save) b) Pirschenberg über Rann (Steierm)</i>
74	GODOVIČ	IT	<i>Godovuci - (cona B)</i>
75	GOLNIK	N	<i>a) Gallenfels b) Gallenfels (Kärnten)</i>
76	GOMILSKO	N	<i>a) Gomilsko (Untersteierm) b) Lebern (Steierm)</i>
77	GORENJAVAS	N	<i>a) Oberdorf über Laak (Zaier) b) Oberdorf über Laak a.d. Zaier (Kärnten)</i>
78	GORENJI LOGATEC	LP	<i>IT: [Lubiana] b) Longatico di sopra N = Oberloitsch</i>
79	GORICA 1 (2. 3. 1950)	IT	<i>Gorizia - [cona A]</i>
80	GORICA 2		
81	GORJE PRI BLEDU	N	<i>Göriach über Veldes</i>
82	GORNJA LENDAVA	M	<i>Felsö Lendva</i>
83	GORNJA RADGONA	N	<i>a) Ober Radkersburg b) Oberradke.sburg (Steierm)</i>
84	GORNJI GRAD	N	<i>Oberburg (Steierm)</i>
85	GOZD MARTULJEK	N	<i>Wald - Save</i>
86	GRADAC V BELOKRAJINI	LP	<i>IT: [Lubiana]</i>
87	GRAHOVO OB BAČI	IT	<i>Gracova (Serravalle) - [cona B]</i>
88	GRAHOVO PRI CERKNICI	LP	<i>IT: [Lubiana]</i>
89	GRGAR	IT	<i>Gargaro - [cona B]</i>

Poštni žigi na Slovenskem (3. slika)

Naši priložnostni žigi

2. posebni žig 1950 Zagreb za filatelistično razstavo FSII

Z odločbo Poštnega ministrstva št. 7870 z dne 15. 5. 1950 je bil v uporabi poseben žig, ki ga je uporabljala ekspozitura pošte Zagreb na Filatelistični razstavi FSH v Zagrebu od 2. do 6. aprila 1950. Žig ima besedilo „Filatelistička izložba 2-6. IV. 1950 Zagreb in začetnice „FSII“. Premer jeklenega žiga je 35 mm. Barva črna.

3. posebni žig 1950 Beograd „Dečja nedelja“

Z odločbo Poštnega ministrstva št. 12190 z dne 3. 5. 1950 je uporabljala pošta Beograd posebni žig za „Teden matere in otroka“ v času od 4. do 11. 6. 1950. Jekleni žig v črni barvi ima besedilo „Dečja nedelja“, naziv mesta Beograd in premekljiv datum.

Filatelistov pomladni sprehod (IZLET V ŽIVALSKI VRT)

Koliko lepih besed, koliko veselja in slave je na čast pomladi! Sproščeno zadihamo v toplem ozračju, med svežim zelenjem v razcveteli prirodi. Nič udno, če zlasti filatelista, ki je vnet za vse lepo, izvablja priroda; vibijo pa ga tudi potovanja, velika mesta. In če ga pot zapelje v takšno veliko mesto, kjer si ogleda vsaj poglavitne zanimivosti, rad stopi še v živalski vrt, - če ga imajo, seveda. Pri nas v Ljubljani je šele v pripravi in kakor čujemo, bo naš zoo svojevrsten. Razmeščen od Tivolija proti Rožniku bo neposredno povezan s svobodno prirodo, srečevali pa bomo v njem domače znanke, živalstvo naših krajev, brez raznoterih eksotičnih primesi. Tudi v takem obsegu bo naš živalski vrt dovolj mikaven in poučen. Po eksotiki ga

Ekzotične živali na znamkah

(opis na koncu članka na 78. strani)

bo dopolnjeval živalski vrt v Zagrebu, ki je priljubljeno izletišče Slovencev, še zlasti naše šolske mladine.

Vzemimo tedaj, da se odloči vrli filatelist za pomladni izlet v velik živalski vrt. Seveda vzame s seboj sina, tretješolca Janeza, ki ne kaže samo otroškega zanimanja za živalstvo, marveč se že tudi vneta ukvarja s filatelijo. Prav v minuli zimi je uspešno izpopolnil svojo zbirko zanimivih podob in znamk.

Prideta v živalski vrt in zagledata prikupnega orjaka. Slon ju pohlevno ogleduje, ko Janez strokovnjaško ugotavlja: „Poglej vendar, očka, to je pa najin prijatelj iz Liberije, belgijskega Konga, britanske Indije in severnega Bornea!“

„Začetek ni slab“, si misli očka in se nasmehe, na glas pa pripomni: „Ej, fantič, ti pa imaš svoje podobe in dežele znamk kar takole v glavi!“

„Seveda!“ veselo pritrди Janez, in komaj se obrne, že ugotavlja: „Očka, poglej, tamle so pa noji iz Abesinije in Novega južnega Walesa!“

„Točno!“ potrdi oče, in tako se njun sprehod nadaljuje kar naprej z ugotavljanjem, odkod so posamezni štirinožni znanci in na katerih znamkah jih ima Janez v svojem „zverinjaku“. Tamle so daljni znanci kenguruj, ki so nam jih znamke iz Avstralije že nekaterekrat predstavile. S svojimi „torbicami“ vzbujajo vtis, kakor da se odpravljajo na trg po solato in jajčka Le nekaj korakov dalje je pa tisti veliki zverinjak, kjer že od nekdaj ne poznajo ne policijskega reda ne moralnih predpisov ne strogih določb zoper trušč in nemir. To je kraljestvo opic. Nekateri samci so bradati kakor ribiči na severu. V resnici pa so iz daljnih južnih krajev.

Janez jih nekaj časa ogleduje, zlasti tiste bradače, potem reče: „Ha, te pa že dolgo poznam iz svojega albuma, - imam jih na strani: severni Borneo, Liberija, Madagaskar in tako naprej. Poglej vendar, očka kako naju prijazno ogledujejo. Ali res slutijo, da sva sorodnika?“ Reče in odstopi, kajti previdnost je vselej lepa in umestna čednost

Nedaleč od tam je v prav tako veliki kletki ves dan neznošen živžav, le za spoznanje bolj nežen kakor pri opicah. Tu je zbran krilati rod. Očka in Janez se potrudita mimo in složno ugotovita, da so tudi tu zastopane mnoge poštno uprave z upodobljenci na svojih znamkah. Tu so papige z Nove Zelandije in z otokov Tonga, rajske ptice z Nove Gvineje, ljubki kolibriji z Guatemale in še mnogo drugih. — Potem daljši postanek pred levo kletko. Kralj živali se je po izdatnem banketu zleknil na majsko sonce in le zdaj pa zdaj mežikaje pogleduje svoje občudovalce.

„Fant, ti pravim“, reče oče, da mi nikar ne pričneš naštevati dežel, ki imajo znamke in grbe z levjo podobo“, posvari oče sina.

„Sicer do večera ne opraviš!“ — „Seveda ne, saj bi bilo treba naštetih kar pol Michelovega kataloga!“ učeno pritrdi Janez.

Tudi ponosni sosedje, tako rekoč dvorjaniki kralja živali - tigri, leopardi in njih sorodniki - so po kosilu spokojni, vendar pa še daleč ne tako ljubeznivi in miroljubni kakor tisti, ki jih ima Janez v svojem albumu na znamkah iz francoskega Konga, severnega Bornea in drugih eksotičnih pokrajin.

Vse bolj domače se počutita oče in sin pred medvedjo kletko. I, kaj ne bi! Vrli rjavci so dobri znanci, že kar udomačeni, kakor da so prišli v živalski vrt naravnost iz tistih mičnih pripovedk, ki jih ima Janez še polno v glavi. Vtem ko se medvedje veselje prebujene prirode in lastne prebujenosti, preizkuša oče mladince: „No, pa povej Janez, kje so pa ti ljubeznivi strici upodobljeni?“ — „He - he, pri nas še ne, čeprav jih imamo čedno število v naših gozdovih!“ se odreže Janez. „Ampak drugod! - Rjavi medved - severni Borneo izdaja 1901, Švica 1921 in nato v grbu; beli medved - Norveška 1925, Sovjetska zveza 1931, Grenlandija 1938 in - “ — „Dovolj, dovolj!“ preseka oče, „hudirja, še celo letnice so se ti zapičile v glavo, bolje kakor pri pouku zgodovine! Fant, le tako dalje, nemara boš nekoč celo doktor phil - ateliae.“ — „Ojej, očka!“ vzdihne Janez. „Star dovtip“

Nato sta obiskala mrože in pingvine, kjer je bilo kajpak tudi zelo živahno. Ugotovila sta, da jih poznata z nekaterih znamk, nista pa mogla določiti ali iz Nove Fundlandije ali s Falklandskih otokov. Bosta doma natančneje pogledala v album, saj imata v njem nekatere dublete. Lagodno sta se sprehajala dalje in uživala blagi pomladni zrak, ki je bil v bližini kopitarjev nekoliko rezek. Toda tu sta imela pred seboj kar popolno zbirko

štirinožnih „znamkarjev“ iz portugalske Nyase: cebre, žirafe, velblode . . .

„Tale znamka je pa pokončno črtasta,“ se skuša pošaliti Janez in pokaže na cebra. „In tole je pikčasta podlaga na visokem formatu,“ pokaže na žirafa. — „Tale je pa tebi podoben,“ ga izplača očka in pokaže na velbloda. Ta gleda v prazno kakor kakšna znamka z dolgočasnimi številčnimi risbami. Med bivoli sta opa-

zila košatega tura, ki ni mogel tajiti svojega porekla z ameriških znamk za trideset centov. In tam blizu je los s svojimi velikimi lopatastimi rogovi (za kidanje snega, je ugotovil Janez) - tudi tega sta menda že nekoč srečala, ali ne? Seveda na poštних znamkah Nove Fundlandije in Tanu Tuve živé njegoví sorodniki!

Pomladni dan se nagiba k večeru. Očka in sin se približata izhodu. Pred velikim kopališčem povodnega konja se še malo pomudita. Mogočni gospod se pravkar koplje. „Noge nama bodo odrevenele,“ meni očka, “če bova čakala, da pokuka ta mrcina iz vode. Tak pojdi že vendar - saj si ga lahko doma udobneje ogledaš, če poiščeš v svojem albumu Somalijo ali Liberijo.“ — Očka je imel prav. Pet dolgih minut sta zaman čakala, - povodni konj jima je dokazal, da je vreden svojega imena in da bi mu po slovensko morali prav za prav reči: podvodnik . . . Raziskovalna pot po živalskem vrtu je bila pri kraju. Očka in sin sta se povzpela v prvi tramvaj in spotoma premišljala o prečudnih zvezah med pomladjo, živalstvom in filatelijo.

Na 78. strani objavljamo podobe znamk z eksotičnimi živalmi. Na slikah so v zaporedju: lev, rjavi medved, kača puhlica, orangutan, šimpanz, krunorožec, velikanski klokan, crogrba kamela, emu, fazan Argus, afriški slon, sumatraški nosoreg, indijski slon, žirafa in medved-medar.

V članku samem so na slikah upodobljene živali: lev, krokodil, beli medved, karibu - severni jelen, maluški kakaduj in cebra.

Naše nove znamke

1. maj 1950

Za 1. maj 1950 je dalo ministristvo FLRJ (odločba št. 6595 z dne 2. 3. 1950) v promet spominske znamke v proslavo Praznika dela. Za znamke, ki prikazujejo lik maršala Tita, je na-

pravil osnutke in rez graver Tanasije Krnjajić iz Beograda, tiskal pa jih je v globinskem tisku (bakrorezu) Zavod za izradu novčanica Narodne banke FLRJ v Beogradu. Napís države FNR Jugoslavija je nad sliko v cirilici, pod njo pa v latinici. Prodajna vrednost znamke je označena v spodnjem desnem kotu slike, beseda „din“ je pri vseh vrednotah v latinici. Vse znamke imajo nad maršalovo glavo napis, ki označuje namen izdaje 1. MAJ 1950. Velikost znamke je 24×32 mm, velikost slike pa 21×29 mm. Tiskane so na belem papirju, lepilo je belo, zobčanje grebenasto $12\frac{1}{2}$. Prodajna in tiskovna pola imata $5 \times 10 = 50$ znamk, na robovih pol ni oznak. Višina naklade ni znana. Serija ima sledeče vrednote:

649. Din 3— rdečerjava

651. Din 10— temnorjava

650. Din 5— temnomodra

652. Din 12— siva

Znamke so prišle v promet dne 30. IV. 1950, v prodaji bodo do porabe, veljavnost za frankiranje pa bodo imele za neomejeno dobo oziroma do odločbe o njihovi neveljavnosti. Organizirani filatelisti so dobili: člani po 2 seriji, mladinci po 1 serijo.

Izdelava znamk je natančna, tako da specialni zbiralci ne bodo prišli na svoj račun. Znamke so v vsakem pogledu dobro uspele in pričajo, da se je naša država uvrstila med države z najlepšimi znamkami.

Znamka za „Teden matere in otroka“ 4. - 10. 6. 1950

Poštno ministrstvo FLRJ je izdalo za Teden matere in otroka 1950 posebno priložnostno znamko in tako pokazalo, kako naša socialistična domovina spremlja razvoj najmlajših in vlaga v nje vse svoje upe.

Osnutek za znamko je napravil grafik Sreten Grujič, tiskana pa je v ofsetnem tisku Zavoda za izradnjo novčanica Narodne banke FLRJ v Beogradu. Znamka nam prikazuje otroka pri jedi. Na spodnjem robu je napis FLR Jugoslavija v cirilici, pod njim pa še v latinici, levo nad napisom je oznaka vrednosti 3 din v latinici. Prav tako je v latinici napis, ki pojasnjuje namen izdaje „DEČJA NEDELJA 1950“ na gornjem robu. Znamke so tiskane v polah $10 \times 10 = 100$ komadov. Razlikujemo 2 različni tiskovni poli, ki se ločita po križih na robovih pole in po značilnih napakah. Prva tiskovna pola ima po en križec na levem robu pole ob 61. znamki in na desnem robu pole ob 40. in 70. znamki, druga tiskovna pola pa ima po en križec ob 61. in 71. znamki na levem robu pole in ob 70. in 8. znamki na desnem robu pole. Velikost znamke je 24×32 , velikost slike pa $19,5 \times 27$ mm. Tiskane so na belem papirju, lepilo je brezbarvno, zobčanje grebenasto $12\frac{1}{2}$.

Izšla je ena sama znamka:

653. Din 3.— rdečerjava

Znamka le bila izdana po odločbi ministrstva PTT št. 11. 881. z dne 28. 4. 1950 in je prišla v promet dne 1. 6. 1950. V prodaji je bila do 10. 6. 1950, frankiramo po lahko z njo do nadaljnjega. Višina naklade ni znana, prodajali pa so znamko na vseh pošlah v neomejeni količini.

Pošta Beograd 1 je uporabljala med Tednom matere in otroka priložnostni žig.

★

Zamenjava znamk s tujino

Po naknadnem obvestilu Biroja za filatelijo in v zvezi z objavljeno odločbo o filatelistični zamenjavi znamk s tujino M. št. 9097 z dne 1. 4. 1950 je treba točko c) člena 3, ki govori o pošiljanju tujih znamk v inozemstvo zaradi zamenjave, razumeti tako, da more doseči skupni znesek po tej točki največ:

35 frankov po katalogu Zumstein 1950 ali 2800 frankov po franc. katalogu Yvert 1950 ali 14 dolarjev po katalogu Scott 1950.

Obveščamo vse podružnice in člane na gornje naknadno tolmačenje v svrhe olajšanega obračuna pri odpremi pošiljk za zamenjavo v inozemstvo.

★

Nov posebni žig v Orahovici

Podružnica št. 14 Filatelistične zveze LR Hrvatske v Slavonski Orahovici sporoča, da proslavi Zveza borcev NOV v Orahovici obletnico narodne vstaje dne 27. julija 1950. Ob odkritju spomenika padlemu narodnemu heroju prvoborcu Marinkoviću bo pošta uporabljala spominski žig, ki ga je odobril Biro za filatelijo pri Poštnem ministrstvu z odločbo št. 6754 z dne 6. marca 1950.

Prosimo podružnice, ki so v zaostanku z naročnino za doslej dostavljene izvode, da to takoj poravnajo. Neoddane številke, zlasti prvo in drugo vrnite.

**STANJE CLANSTVA
V PODRUŽNICAH FILATELISTICNE
ZVEZE SLOVENIJE**

z dne 1. junija 1950:

1. SFD — Ljubljana	104
2. FKL — Ljubljana	433
3. Maribor	335
4. Guštanj	134
5. Idrija	36
6. Jesenice	79
7. Trbovlje	61
8. Nova Gorica	36
9. Kranj	123
10. Kamnik	67
11. Tržič	61
12. Celje	164
13. Slov. Bistrica	45
14. Tolmin	43
15. Murska Sobota	37
16. Ljutomer	40
17. Ptuj	50
18. Ljubljana »Triglav«	385
19. Domžale	59
20. Šoštanj	30
21. Novo mesto	36
22. Rogaška Slatina	40
23. Skofja Loka	68
24. Metlika	40
25. Gor. Radgona	35
26. Postojna	61
27. Črnomelj (11. XII. 1949)	23
28. Bled (18. XII. 1949)	46
29. Vrhnika (22. I. 1950)	40
30. Slov. Konjice (29. I. 1950)	36
31. Brežice (12. II. 1950)	22
32. Zagorje (25. II. 1950)	30
33. Sevnica (12. III. 1950)	23
34. Velenje (23. IV. 1950)	21
35. Dol. Lendava (23. IV. 1950)	20
36. Ilirska Bistrica (30. IV. 1950)	21

Članov skupno 2884

PRODUKCIJA ZNAMK 1949

Po vsem svetu je prišlo v promet v letu 1949 skupno 2723 znamk (237 manj kot leta 1948). Od tega je bilo največ priložnostnih (1060) in frankovnih (891), ostalih 772 odpade na spominske z doplačilom, zračne, portovne in druge.

V Evropi je izšlo vsega 1063 znamk. Od tega v FLRJ naslednje: Prešeren, Planica, 5. obletnica Makedonije (franko in zračne), UPU, pretiski, Rdeči križ, 100 letnica železnice. Skupno 37 vrednot v nominalni vrednosti 219.50 dinarjev.

Objava št. 54

Posebna znamka za »Teden otroka«
1950

Po odločbi Poštnega ministrstva št. 11881 z dne 28. aprila 1950 bo prišla v promet **1. junija 1950** posebna frankovna znamka za 3 din v »Tednu otroka« od 4. do 11. junija 1950.

Osnutek za znamko je napravil po fotografiji Sreten Grujić, slikar-grafik iz Beograda. Slika prikazuje otroka pri kosilu. Na znamki zgoraj je napis »Dečja nedelja 1950« v latinici, spodaj levo je vrednost 3 din, pod sliko vodoravno pa je naziv »FNR Jugoslavija« v cirilici in latinici. Barva znamke rdeče oranžna. Tisk v ofsetu v Zavodu za izradu novčаница Narodne banke FLRJ. Velikost slike na znamki 20 × 28 mm, same znamke 24 × 32 mm, zobčanje grebenasto.

Objava št. 55

Priložnostne letalske znamke
za 3 zlet jadrancev 1950.

Z odločbo Poštnega ministrstva št. 11961 z dne 28. aprila 1950 pridejo v promet dne 2. julija 1950 priložnostne letalske znamke za 3. zlet jadrancev, ki bo v času od 2. do 11. julija 1950 v Rumi.

Serijski bo imela naslednjih 5 vrednot:

Din 2.— oljivo zelena — modelar z modelom jadralnega letala;

Din 3.— t.-rdeča — jadrarno letalo v poletu;

Din 5.— t.-vijoličasta — padalca;

Din 10.— rjava — žena pilot v letalu;

Din 20.— modra — vodno letalo pri Dubrovniku.

Na vseh znamkah je nad sliko napis v latinici »Vazduhoplovni slet 1950«, v desnem oglu pa stiliziran osnutek pisma s krili, kar simbolizira zračno pošto. V spodnjem levem kotu je označena vrednota z »Din« v latinici, pod sliko je napis »FNR Jugoslavija« v cirilici in latinici.

Idejne osnutke za te znamke so napravili umetniki dr. Pavle Gavrančić iz Zagreba, Janez Trpin iz Ljubljane (za znamko po 5 din) in Sreten Grujić iz Beograda (znamko za 20 din). Predelava znamk po kompoziciji dr. Pavla Gavrančića.

Znamke tiskajo v bakrotisku v Zavodu za izradu novčаница. Velikost slike 25 × 31 mm, same znamke 29 × 35 mm. Zobčanje grebenasto.

Podružnice naj pošiljajo Zvezi redno koncem vsakega meseca poročila o delovanju.

NOVE ZNAMKE V SVETU

EVROPA 1949

NEMCIJA

III. Sovjetska cona:

1. Borca socializma Karl Liebknecht in Roza Luxemburg: 24 pfenigov (karminsko rdeča).
2. Pomladanski sejem v Lipskem: 30+15 (cinober), 50+25 ultramarin.
3. Volitve za III. kongres: 24 pf. karminsko rožnata.
4. Ista znamka s pretiskom »3. Deutscher Volkskongress 29.N30. Mai 1949«: 24 pf. lila karminska.
5. 200-letnica Goethejevega rojstva: a) 6+4, 12+8, 24+16, 50+25, 84+36 pfenigov, b) blok 50+450 pf. t'ultramarin.
6. Jesenski sejem v Lipskem: 12+8, 24+16 pf.
7. UPU: 50 pf.
8. Za poštno uslužbenca: 12 in 30 pfenigov.
9. Dan znamke (80): 12+3 pf. sivo-črna

IV. Francoska cona

(Baden, Rheinland-Pfalz in Württemberg)

A. Baden

1. 200-letnica Goethejevega rojstva: 10+5, 20+10, 30+15 pf.
2. Stoletnica revolucije (1849—1949): 10+5, 20+10, 30+15 pf.
3. Skladatelj Kreutzer Konradin: 10 pfenigov (zelena).
4. 100 let nemške znamke: 10 in 20 pfenigov.
5. UPU (58—59): 20 in 30 pf.
6. Rdeči križ (28—31): a) 10+20, 20+40, 30+60, 40+80 pf, b) iste vrednote v bloku.
7. Obnova mesta Freiburg: a) 4+16, 10+20, 20+30, 30+50 pf, b) iste vrednote v bloku.
8. Inženerski kongres: 30 pf.

B. Rheinland-Pfalz

1. Frankovne 1947-48 (1—15): 2 siva, 3 rjava, 10 sivo modra, 12 zelena, 15 vijoličasta, 16 zelena, 20 ultramarin, 24 rdeča, 30 lila karmin, 45 rd'lila, 50 modra, 60 rj'oranžna, 75 modra, 84 pfenigov zelena, 1 marka rjava.

2. Valutna reforma 1948 (16—29): 2 rj'oranžna, 6 rjava, 8 D pl. zelena, 10 rjava, 12 rdeča, 15 sv'modra, 16 D pf. vijolič, 20 rumena, 24 t'zelena, 30 lila karmin 50 modra, 60 D pf siva, 84 pf rj'karminska in 1 D-marka t'modra.
3. Dobrodelna Ludwigshafen: 20+30, 30+50 pfenigov.
4. Rdeči križ 1949 (32—35): a) 10+20, 20+40, 30+60, 40+80 pf, b) iste vrednote v bloku.
5. Frankovne brez označbe valute: 2, 4, 5, 6, 8, 10, 20, 40, 80; 90.
6. 200-letnica Goethejevega rojstva: 10+5, 20+10, 30+15 pf.
7. 100 let nemške znamke: 10 zelena, 20 pf. rjava.
8. UPU (52—53): 20, 30 pf.

C. Württemberg

1. Prve frankovne 1947 (1—13): 2 (siva), 3, 10 sivo modra, 12 zelena, 15 vijolična, 16, 20 ultramarin, 24 rdeča, 45, 60 oranžna, 75, 84 pfenigov (zelena) ter 1 marka rjava.
2. Valutna reforma 1948 (14—27): 2 oranžna, 6, 8, 10 rjava, 12 rdeča, 15 modra, 16 vijolična, 20 rj'rumena, 24 zelena, 30, 50, 60 siva, 84 pf. rj'rdeča ter 1 marka t'modra.
3. Smučarsko prvenstvo (28—29): 10+4, 20+6 pf.
4. Rdeči križ (30—33): a) 10+20, 20+40, 30+60, 40+80 pf., b) iste v bloku — nezobčan.
5. Tretje frankovne brez označbe vrednosti (35—44): 2, 4, 5, 6, 8, 10, 20; 40; 80; 90.
6. Dvestoletnica Goethejevega rojstva: 10+5, 20+10, 30+15 pf.
7. Stoletnica samostana Reutlingen: 10+5 in 20+10 pf.
8. Stoletnica znamke: 10 in 20 pfenigov.
9. UPU: 20 in 30 pf.
10. 10 pf.: skladatelj Kreutzer.

NIZOZEMSKA

1. Za deco (524—528): 2+2, 5+3, 6+4, 10+5, 20+8 ct.
2. Dobrodelne (529—533): 2+2, 5+3, 6+4, 10+5, 20+5 ct.
3. Frankovne (Julijana 534—550): 5, 6, 10, 12, 15, 20, 25; 30; 35; 40; 45; 50, 60 ct., 1, 2½, 5 in 10 guldenov.
4. Rdeči križ (551—554): 2+3, 5+3, 6+4, 10+5, 20+7 ct.

Razstava v Kranju

Filatelistično društvo v Kranju je priredilo ob proslavi Praznika dela v dneh 30. aprila, 1. in 2. maja 1950 filatelistično razstavo. V Rdečem kotičku Potrošniške zadruga v Prešernovi 10 so razstavili člani podružnice domače in tuje znamke, celine, literaturo

in posebne žige. Razstavo si je ogledalo nad 600 obiskovalcev. Dosegla je smoter in dokazala, da se z dobro voljo dosti doseže. Razsodišče je prisodilo priznanje in prvo nagrado za zbirko Litve.